

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van **GO! technisch atheneum Zwijndrecht te ZWIJNDRECHT**

Hoofdstructuur	so
Instellingsnummer	110312
Instelling	GO! technisch atheneum Zwijndrecht
directeur	Zoë NOYEN
adres	Scheldedijk Havennr. 1069 20 - 2070 ZWIJNDRECHT
telefoon	03-570.97.30
fax	03-570.97.38
e-mail	kta.zwijndrecht@g-o.be
website/url	http://www.cenflumarin.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Ant1gon
adres	Frank Craeybeckxlaan 24 - 2100 DEURNE
Scholengemeenschap	SGGO nr1 Antwerpen-Wommelgem-
adres	Zwijndrecht Frank Craeybeckxlaan 24 - 2100 DEURNE
CLB	GO! centrum voor leerlingenbegeleiding
adres	Antwerpen Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-09-2012; 18-09-2012; 19-09-2012; 20-09- 2012; 21-09-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	21-09-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	10-10-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marc D'hoop
Teamleden	Gabriël Poppe Hilde De Rijbel
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	4
1 SAMENVATTING	6
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Structuuronderdelen in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de focus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJS-REGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Frans in de basisvorming in de eerste graad A-stroom en Engels in het tso, derde graad Maritieme technieken Dek en Motoren (leerplannen 2010/002 en 2002/268) 9	
3.1.1.2 Geschiedenis in de basisvorming in de eerste graad A-stroom en in het tso, derde graad Maritieme technieken Dek en Motoren (leerplannen 2010-007 en 2005-076) 11	
3.1.1.3 Techniek in de basisvorming in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/006) 13	
3.1.1.4 Engels in de basisvorming in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplan 2010/025)	15
3.1.1.5 Project algemene vakken in de basisvorming in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplan 2012/017)	16
3.1.1.6 Praktijk mechanica/lassen-constructie in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplan 2001/070)	18
3.1.1.7 Praktijk Rijn- en binnenvaart en scheepvaart in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplannen 2001/071 en 2002/050)	19
3.1.1.8 Praktijk/stage nautische technieken, elektriciteit/elektronica, nautische technieken, scheepswerktuigkunde en zeemanschap in het tso, derde graad Maritieme technieken Dek (leerplannen 2001/100, 2001/101, 2001/099, 2001/103 en 2001/102) 20	
3.1.1.9 Mechanica en koeltechniek in het tso, derde graad Maritieme technieken Motoren (leerplannen 2001/106 en 2001/108)	21
3.1.1.10 Praktijk/stage scheepswerktuigkunde en scheepswerktuigkunde (elektriciteit/elektronica en elektromechanica) in het tso, derde graad Maritieme technieken Motoren (leerplannen 2002/299, 2001/105 en 2001/107)	21
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Materieel beheer	24
4.1.1 Uitrusting	24
4.2 Begeleiding	25
4.2.1 Leerbegeleiding	25
4.3 Evaluatie	26
4.3.1 Evaluatiepraktijk	26
4.3.2 Rapporteringspraktijk	28

5	ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	28
6	STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	30
6.1	Wat doet de school goed ?.....	30
6.2	Wat kan de school verbeteren ?.....	30
6.3	Wat moet de school verbeteren ?	31
7	ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	31
7.1	Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg.....	31
7.2	Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg.....	31
7.3	Overige reglementering: regeling voor het vervolg	32

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering
2. de kwaliteitsbewaking door de school
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:

- een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.

Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:

- o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
 3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visie-ontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! technisch atheneum Zwijndrecht is een kleinschalige school met een specifiek studieaanbod Rijn- en binnenvaart en Maritieme technieken. Omwille van de heel beperkte aantrekkingskracht en leerlingenrekrutering is het aanbod van de studierichting tso Maritieme technieken motoren amper haalbaar. Kenmerkend voor de leerlingenpopulatie is de schoolse achterstand. Een meerderheid van de leerlingen heeft meestal buiten de school leerachterstand opgelopen. De studiekeuze voor maritieme technieken is vaak een uitgestelde keuze. Dit blijkt ook uit de toenemende instroom van leerlingen na de eerste graad, vooral in het tso.

De school slaagt er in om de meerderheid van haar leerlingen een succesvolle schoolloopbaan te laten afleggen. In enkele gevallen gebeurt dit via zittenblijven. Dat leerlingen een specifieke keuze gemaakt hebben en daarin willen afstuderen is daarbij een bepalende factor. Relatief weinig leerlingen studeren verder. De overgrote meerderheid vindt werk in de sector.

De kwaliteit van het geboden onderwijs is voor verbetering vatbaar. De leerplanrealisatie voldoet in de meeste doorgelichte vakken van de tweede graad bso Rijn- en binnenvaart. Ze voldoet niet in de doorgelichte vakken van de basisvorming in de eerste graad A-stroom en de derde graad tso. De technische en praktijkvakken in de derde graad tso Maritieme technieken dekkend beantwoorden aan de leerplaneisen. In de derde graad tso Maritieme technieken motoren is dit voor de meeste technische en praktijkvakken niet het geval.

De tekorten in de leerplanrealisatie zijn aan verschillende factoren te wijten. In vele doorgelichte vakken zijn de leerplandoelstellingen onvoldoende bepalend voor het onderwijsproces. De beschikbaarheid en het gebruik van de vereiste uitrusting en leermiddelen schieten voor verschillende vakken tekort. De leerlingenevaluatie is onvoldoende op de leerplandoelen afgestemd. Daardoor zijn de studieresultaten in de betrokken vakken geen correcte weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen beheersen. In enkele gevallen ontbreken stabiliteit in de personeelsplanning of de nodige vakdeskundigheid. De vakgroepwerking heeft onvoldoende inhoudelijke diepgang om als hefboom voor kwaliteitsverbetering te functioneren.

Het ontbreken van sommige noodzakelijke randvoorwaarden voor de leerplanrealisatie is deels het gevolg van het gebrek aan duurzaam beleid in het verleden. Verschillende directiewissels waren belemmerend voor een doelgerichte aansturing en opvolging van de onderwijskwaliteit. Sinds enkele jaren vertoont het beleid meer stabiliteit en structuur. Voor de meeste onderdelen van de schoolorganisatie zijn procedures uitgeschreven. De beleidsorganisatie met coördinatoren, advies- en overlegorganen, vakgroepen, e.a. bevordert de participatie en het draagvlak. Er is groeiende aandacht voor acties vanuit visie en doelstellingen en voor samenwerking. De samenhang tussen enerzijds beleidsvoering volgens procedures en anderzijds beleidsvoering op grond van een inhoudelijke pedagogische visie staat nog niet op punt. Op uitvoeringsniveau blijven individuele benadering en een gebrek aan gemeenschappelijke doelgerichtheid, draagkracht en samenwerking merkbaar.

Een prangend probleem voor de onderwijskwaliteit is het materieel comfort in verschillende vakken van de basisvorming en het specifieke gedeelte. Op langere termijn moet een nieuwbouwproject verbetering brengen in de situatie. Ondertussen heeft de school voor enkele vakken en voor de integratie van ICT pas sinds kort noodzakelijke acties ondernomen. Het didactische gebruik in de betrokken vakken staat nog niet op punt. Voor andere vakken blijven de infrastructuur, de uitrusting en de leermiddelen ontoereikend.

De opleiding van de leerlingen wordt ondersteund door een gestructureerde aanpak van de leerlingenbegeleiding. Daarbij gaat uitgesproken aandacht naar orde, tucht en leerhouding.

De leefregels, de afspraken over leerhouding en de opvolging ervan brengen een gestructureerd leer- en leefklimaat met zich mee. De leerbegeleiding voorziet in preventieve en curatieve acties, die voor enkele onderdelen aan de GOK-werking verbonden zijn. Preventieve acties op schoolniveau zijn vooral merkbaar in de eerste graad. Op klasniveau is er overal veel aandacht voor leerhouding, maar nog onvoldoende voor leerstrategieën en probleemoplossend leren. Dat in geval van zwakke studieresultaten in de meeste gevallen remediërende acties ondernomen worden, is positief. Dit gebeurt meestal in de vorm van remediëringstaken. Die zijn doorgaans heel nauw aan de aard en inhoud van de evaluatie gelinkt. Gelet op de zwakke validiteit van de evaluatie in sommige vakken, moeten de doelgerichtheid en de doeltreffendheid van sommige remediëringstaken in vraag gesteld worden.

De school heeft geen uitgeschreven visie op leerlingenevaluatie. Ze hanteert een klassiek evaluatiesysteem van dagelijks werk en examens en ondersteunt dit organisatorisch via duidelijke richtlijnen en procedures. De leerlingen en ouders worden hierover voldoende geïnformeerd (o.a. via het schoolreglement). De afstemming van de vorm, aard en inhoud van de evaluatie op de leerplandoelen en op de aanbevelingen in de leerplannen is een belangrijk werkpunt in vele doorgelichte vakken. In sommige vakken wordt veel tijd besteed aan evaluatie en is de doeltreffendheid daarvan niet gegarandeerd.

In de deliberaties hanteert de school duidelijke criteria voor de A- of C-attesting. Voor B-attesten met clausulering zijn de criteria minder uitgesproken. Bijkomende proeven, verbonden aan uitgestelde beslissingen, worden in de meeste gevallen conform de regelgeving toegekend. Het aantal vakantietaken is hoog; de toekenning ervan is niet altijd doelgericht en doeltreffend.

Er wordt voldoende frequent gerapporteerd over de studieresultaten en de leerhouding van de leerlingen. De informatiewaarde van de commentaren is beperkt. De commentaren handelen hoofdzakelijk over de leerhouding van de leerlingen. Ze bevatten te weinig informatie over de mate waarin leerlingen leerstofonderdelen al of niet beheersen en over de daaraan verbonden remediëring. De manier waarop de school de eindbeslissingen registreert en daarover aan de leerlingen en de ouders rapporteert, stemt niet voldoende overeen met de regelgeving. Eindbeslissingen van de delibererende klassenraden worden niet in officiële notulen geregistreerd. In de motivering van B- en C-attesten is de prospectieve en oriënterende functie van de delibererende klassenraad onderbelicht.

De school hanteert een ISO-kwaliteitssysteem voor de aansturing en opvolging van de meeste onderdelen van de schoolorganisatie. De zelfevaluatie van de onderwijskwaliteit op inhoudelijk vlak verloopt minder systematisch. Er zijn wel enkele aanzetten van gegevensverzameling en analyse, maar deze zijn veelal fragmentarisch en situationeel. De analyse en opvolging van het welbevinden van de personeelsleden, de leerlingen en de ouders gebeuren wel op regelmatige basis en leiden tot verbeteracties. Op het niveau van de vakgroepen ontbreekt kwaliteitszorg op grond van objectieve referentiekaders (bijv. leerplannen, schoolgebonden beleidsdocumenten). In de school leeft nog geen cultuur van vernieuwing en ontwikkelingsdynamiek en daaraan verbonden professionalisering. Dit remt doelgerichte ontwikkeling voor verschillende onderwijskundige onderdelen af.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Structuuronderdelen in de focus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, geschiedenis, techniek	
Graad 1 Maritieme technieken	Frans, geschiedenis, techniek	
Graad 2 BSO Rijn- en binnenvaart	Engels, project algemene vakken	lassen - constructie, mechanica, rij- en binnenvaart, scheepvaart
Graad 3 TSO Maritieme technieken Dek	Engels, geschiedenis	elektriciteit, elektromechanica, elektronica, mechanica, nautische technieken, scheepswerktuigkunde, zeemanschap
Graad 3 TSO Maritieme technieken Motoren	Engels, geschiedenis	elektriciteit, elektromechanica, elektronica, koeltechniek, mechanica, scheepswerktuigkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de focus

Logistiek

Materieel beheer

Uitrusting

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJS-REGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op:

3.1.1.1 Frans in de basisvorming in de eerste graad A-stroom en Engels in het tso, derde graad Maritieme technieken Dek en Motoren (leerplannen 2010/002 en 2002/268)

Voldoet niet

De realisatie van de eindtermen en leerplandoelen voldoet niet omdat voorbijgegaan wordt aan de hoofddoelstelling van het talenonderwijs namelijk dat leerlingen taal als een interactief communicatiemiddel kunnen gebruiken. Er wordt te veel ingezet op kennis van expliciete grammatica en van lexicale leerinhouden. Het uitvoeren van taaltaken wordt onvoldoende nagestreefd. Spreekvaardigheid, gespreksvaardigheid en schrijfvaardigheid worden onvolledig, te weinig structureel en met onvoldoende diepgang ingeoeft. De leerlingresultaten voldoen voor Engels in de derde graad tso, maar zijn zwak voor Frans in de eerste graad. De evaluatie is echter niet valide en onvoldoende representatief voor de opgelegde eindtermen en leerplandoelen.

Onderwijsaanbod De onderwijsaanpak spoort niet met de verwachtingen gesteld in het leerplan. In de lespraktijk worden grammatica en woordenschat niet opgebouwd in samenhang met de vaardigheden en op basis van communicatieve relevantie. Kennis op zich krijgt daardoor een te groot gewicht. De planningsdocumenten werken niet ondersteunend voor de leerplanrealisatie, waardoor er geen bewust leerproces voor de productieve vaardigheden uitgetekend wordt. Hierdoor worden niet alle eindtermen voor schrijven, spreken en mondelinge interactie of gespreksvaardigheid gerealiseerd. Voor Engels in de derde graad komt het voeren van gesprekken (niet al te complexe rechtstreekse en eenvoudige telefoongesprekken) onvoldoende aan bod. Het schrijven van een formele en informele brief, een e-mail en een mededeling wordt te weinig regelmatig en stapsgewijs aangeboden. Voor Frans in de eerste graad schrijven leerlingen te weinig functionele teksten tijdens het schooljaar. De eindtermen 28, 29, 30, 31 en 33 worden onvoldoende ingeoeft. De spreekvaardigheid voldoet niet omdat men nog te weinig de opbouw van het kopiërende en beschrijvende verwerkingsniveau naar het structurerende niveau beoogt (zie ET 20, 21, 22, 23). De receptieve vaardigheden worden zowel voor Engels als voor Frans voldoende getraind. Het gamma van tekstsoorten, aangereikt door het leerplan en de eindtermen, wordt niet volledig bestreken voor Frans : in deze klasgroepen lezen leerlingen te weinig narratieve en artistiek-literaire teksten.

Evaluatiepraktijk Niet alle eindtermen en leerplandoelen komen evenwichtig aan bod in de evaluatie. Er heerst een cognitieve testcultuur: geïsoleerde kennis, vertalingen en reproductie krijgen nog te veel gewicht, zowel in het dagelijks werk als in de examens. Er gaat veel instructietijd verloren omdat er

bijna elke les getoetst wordt. Vaardigheden worden onvoldoende frequent geëvalueerd tijdens het schooljaar, zodat leerlingen geen accuraat beeld hebben van hun leerproces voor lezen, schrijven, spreken/gesprekken voeren en luisteren. In de examens is de toetsing voor schrijven eenzijdig en betreft ze niet alle eindtermen. Er is geen evaluatie van gespreksvaardigheid. Voor luisteren en lezen bestrijkt de evaluatie onvoldoende de tekstsoorten aangereikt door het leerplan. Vakgebonden attitudes, waaronder de bereidheid en durf om te communiceren en informatie uit te wisselen in de doeltaal, worden niet expliciet geëvalueerd. De leerlingenprestaties worden principieel in de rapporten becommentarieerd. De rapportcommentaren bij tekorten verwijzen enkel naar inzet en attitude en fungeren onvoldoende als indicatie voor remediëring.

Leerbegeleiding De doeltaal wordt zowel voor Engels als voor Frans consequent gehanteerd waarbij de luistervaardigheid van de leerling systematisch getraind wordt. De leerlingen geven blijk van voldoende spreekdurf en worden zowel in de lessen Frans als in de lessen Engels voldoende aangemoedigd om de doeltaal actief te gebruiken. Voor het inoefenen van de productieve vaardigheden wordt het leerproces van de leerlingen niet ondersteund met spreek- en schrijfplannen waardoor de aanzet tot zelfstandig functioneren in herkenbare contexten achterwege blijft. Voor Engels is er expliciete aandacht voor lees-en luisterstrategieën. Het onderwijsleergesprek en duowerk zijn zowel bij Engels als bij Frans veel voorkomende werkvormen; differentiatie en leerlingactieve werkvormen zijn niet ingebed in de dagelijkse klaspraktijk. Voor leerlingen met tekorten worden remediëringstaken opgesteld en op vrijwillige basis inhaallessen gepland. Deze extra ondersteuning is vooral voor Frans gebaseerd op een cognitieve aanpak en is enkel gericht op het inoefenen van woordenschat en grammatica. Voor Engels is er een aanzet tot het gebruik van evaluatieroosters voor schrijven en spreken. Voor Frans worden geen scorewijzers gebruikt zodat de leerling zijn eigen progressie niet in kaart kan brengen en niet actief betrokken is bij zijn leerproces. Leerlingen met leerstoornissen krijgen begeleidingsplannen met sticordi-maatregelen. Deze zijn echter algemeen en niet geconcretiseerd op vakniveau.

Uitrusting De vaklokalen Frans en Engels zijn uitgerust met gemakkelijk verplaatsbaar meubilair, een beamer, woordenboeken en naslagwerken. Voor Engels is er een goed uitgeruste klasbibliotheek die frequent gebruikt wordt en die bij de leerlingen de interesse voor de Engelse taal en cultuur wekt. Multimediacomputers met internetaansluiting staan ter beschikking in een apart pc-lokaal, maar zijn niet altijd vlot toegankelijk. Het gebruik van ICT vormt hierdoor geen geïntegreerd onderdeel van de klaspraktijk. Tevens heeft ICT nog geen ondersteunende rol in het leerproces van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep talen vormt geen reële hefboom voor kwaliteitsverbetering omdat de werking zich beperkt tot praktische en organisatorische afspraken. Op die manier is er geen klankbord voor inhoudelijke afspraken m.b.t. leerplangerichte opdrachten, evaluatiecriteria, leerbegeleiding en implementatie van vernieuwende werkvormen. De zwakke resultaten voor Frans en de vele vakantietaken hebben binnen de vakgroep nog geen aanleiding gegeven tot verdere analyse, reflectie en bijsturing van het onderwijsproces, de evaluatiepraktijk en de remediëringstaken.

3.1.1.2 Geschiedenis in de basisvorming in de eerste graad A-stroom en in het tso, derde graad Maritieme technieken Dek en Motoren (leerplannen 2010-007 en 2005-076)

Voldoet niet

In de eerste graad A-stroom voldoet de leerplanrealisatie niet omdat in het tweede leerjaar van de eerste graad de leerplandoelen verbonden aan de studie van de Romeinse samenleving niet aan bod komen. In beide leerjaren krijgen de leerplandoelen betreffende wisselwerking tussen beschavingen en domeinen van de socialiteit, actualisering en historische methode te weinig uitgesproken aandacht. De leerlingenevaluatie is onvoldoende representatief; de vraagstelling is te weinig op de leerplandoelen afgestemd. In de derde graad tso voldoet de leerplanrealisatie niet omdat bij de studie van de historische inhouden de leerplandoelen nauwelijks geïntegreerd worden. Ze worden onvolledig en met onvoldoende diepgang aangeboden en geëvalueerd.

Onderwijsaanbod In de eerste graad verloopt het onderwijsproces leerboekgericht. In het eerste leerjaar A voldoet de initiatie in het historische referentiekader tijd, ruimte en socialiteit. In de studie van de samenlevingen (prehistorie en oude nabije oosten) komen de meest kenmerkende feiten, begrippen, verklaringen en ontwikkelingen aan bod. In het tweede leerjaar van de eerste graad bestudeert men in het eerste trimester de Keltische samenleving, die in het leerplan niet als een aparte studie vermeld staat. Daardoor komen de leerplandoelen betreffende de Griekse samenleving niet volledig (bijv. de Hellenistische samenleving) en deze betreffende de Romeinse samenleving helemaal niet aan bod. In beide leerjaren vertoont de studie van de feiten, begrippen en verklaringen niet altijd de gewenste diepgang. Feiten en verklaringen worden zelden expliciet gekaderd in inzicht en duiding van probleemvelden, wisselwerking tussen beschavingen en domeinen van de socialiteit, actualisering, e.d.

De integratie van vaardigheden gebeurt in de eerste graad via de opdrachten in het leerwerkboek. De leerlingen leren de feiten situeren in tijd en ruimte. Ze leren informatie uit de verschillende bronnen van het leerboek halen en deze tot inhouden verwerken. Opzoeken en verwerken van historische informatie (bijv. met gebruik van ICT) gebeurt zelden en niet op het gewenste verwerkingsniveau. Toepassingen van historische methode met identificatie van bronnen en onderzoek naar betrouwbaarheid en feit of mening komen te weinig voor.

In beide leerjaren van de derde graad tso worden de

leerinhouden aangeboden, zoals ze in het leerplan opgesomd en geordend staan. De studie van de historische feiten en probleemvelden blijft echter te oppervlakkig op het niveau van kennis van feiten, begrippen, verklaringen en ontwikkelingen (beschrijvende overzichtsgeschiedenis). Leerplandoelstellingen betreffende historisch inzicht en duiding (integratie van de studie van de samenlevingen in het historische referentiekader), kritische zin, bronnenanalyse en historische methode (vaardigheden in verband met de historische onderbouwing) worden zelden of nooit in de studie van de historische inhouden geïntegreerd. De focussen in de vorm van persoonlijk werk zijn veeleer een samenvatting van verzamelde informatie dan wel een bronnenstudie met toepassing van historische methode.

Uitrusting Sinds kort zijn enkele leslokalen met de nodige naslagwerken en audiovisuele en digitale leermiddelen uitgerust. Niet alle lessen geschiedenis vinden in een dergelijk lokaal plaats. In het algemeen zijn multimedia en ICT nog onvoldoende in het onderwijsleerproces geïntegreerd. Behalve voor het persoonlijk werk worden deze leermiddelen in de derde graad zelden of nooit ingezet, in de eerste graad enkele keren. ICT-opdrachten blijven beperkt tot enkele elementaire zoek- en verwerkingsopdrachten, die niet altijd voldoende op de leerplandoelen afgestemd zijn.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Voor dagelijks werk worden geregeld toetsen afgenomen. Daarnaast zijn er enkele taken in de eerste graad en een persoonlijk werk in elk leerjaar van de derde graad. In beide graden zijn de vraagstelling in toetsen en taken niet optimaal tot onvoldoende op de leerplandoelen afgestemd. In de eerste graad overwegen reproductiegerichte kennis- en vaardigheidsvragen. Inzicht in verbanden en wisselwerking, ontwikkelingen, duiding en actualisering worden te weinig geëvalueerd. De evaluatie van vaardigheden blijft beperkt tot het situeren in tijd en ruimte en de identificatie en inhoudsbespreking van enkele bronnen. Het kritisch analyseren van bronnen of de toepassing van historische methode worden te weinig geëvalueerd.

In de derde graad bestaat de evaluatie quasi uitsluitend uit reproductiegerichte kennisvragen, die letterlijk overgenomen zijn uit de leerlingencursus. De vraagstelling in de examens is een herhaling van deze in de toetsen. Er zijn geen vragen met gebruik van ondersteunende en te analyseren bronnen. Historisch inzicht, vaardigheden en toepassingen van historische methode worden niet geëvalueerd. Het verwerkingsniveau van de bronnen in het persoonlijk werk is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen betreffende historische vaardigheden.

Gezien de evaluatie onvoldoende valide en representatief is, zijn de studieresultaten van de leerlingen geen objectieve weergave van de mate waarin zij de leerplandoelstellingen beheersen.

Leerbegeleiding	De leerbegeleiding is vooral georiënteerd op een passende leerhouding en op het memoriserend leren van kennis en vaardigheden. Het klasmanagement leidt tot een ordelijk en centraal aangestuurd onderwijsleerproces. In de eerste graad verwerven de leerlingen enkele leerstrategieën via de oefeningen en opdrachten in het leerwerkboek. In de derde graad is daar weinig of geen aandacht voor. Leerlingen worden er onvoldoende aangezet tot emancipatorisch, probleemoplossend leren. In geval van tegenvallende studieresultaten stellen de leraren zich beschikbaar op voor remediëring. De aard en inhoud daarvan zijn afgestemd op de evaluatie. Remediëring leidt zo niet altijd doelgericht tot bijsturing van leer methode en leerstrategieën.
Personeelsorganisatie	De lesopdrachten talen gecombineerd met een aanvullend pakketje geschiedenis en de clustering van de vakgroep talen-geschiedenis werken belemmerend voor de kwaliteit. In de vakverslagen zijn er weinig of geen sporen van bespreking van inhoudelijke elementen van leerplanrealisatie en leerlingenevaluatie voor geschiedenis. Hierdoor vormt de vakgroepwerking geen hefboom voor kwaliteitsverbetering van de leerplanrealisatie geschiedenis.
Deskundigheidsbevordering	Geen enkele leraar geschiedenis heeft de passende vooropleiding. In de laatste jaren is er geen nascholing of een andere vorm van professionalisering voor het vak gevolgd. De vakinhoudelijke en vakdidactische deskundigheid beantwoordt niet aan de verwachtingen van hedendaags geschiedenisonderwijs.

3.1.1.3 Techniek in de basisvorming in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/006)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate en met onvoldoende diepgang gerealiseerd.

Onderwijsaanbod	Uit agenda's, cursusmateriaal en gesprekken blijkt dat het aanbod onvoldoende afgestemd is op het leerplan en dat er vorig schooljaar vaak lesuitval was. De toepassingsgebieden biochemie (verzorging, voeding), constructie, informatie en communicatie en transport kwamen niet aan bod. Binnen het toepassingsgebied energie werden slechts enkele items behandeld, maar men vertrok hierbij niet vanuit technische systemen. Een spreekbeurt over energie, tekenen van aanzichten, reproductietoetsen over energie, perspectieftekenen, draaien van werkstukken behoren niet tot het voorgeschreven curriculum. Het hanteren van systemen, processen en hulpmiddelen kwam onvoldoende planmatig aan bod. Een kwaliteitsvolle uitwerking van techniekprojecten en de link met de voorgeschreven toepassingsgebieden ontbreken. Naast de invulboekjes, die nauwelijks gebruikt werden, bestond het cursusmateriaal uit draaioefeningen die niet thuis horen in een technologisch proces op niveau van de eerste graad. Dit schooljaar wordt een thema wonen behandeld dat onvoldoende samenhang heeft met de verschillende toepassingsgebieden en de leerplandoelstellingen. Klassikaal boekjes invullen en reproduceren van cognitieve kennis zijn geen doelstellingen
-----------------	--

van techniek. De algemene doelstellingen m.b.t. het beschikken over de nodige technische competenties, technische systemen gebruiken en realiseren, duurzaam omgaan met techniek en oriëntatie in de maatschappij krijgen ook dit schooljaar nog onvoldoende aandacht

Uitrusting	De school beschikt niet over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelen. Het vaklokaal heeft momenteel nog onvoldoende uitrusting om actief en constructief te werken binnen de verschillende toepassingsgebieden, ICT-mogelijkheden ontbreken in het vaklokaal, maar men kan er wel over beschikken in een ander klaslokaal. Voor de toepassingsgebieden biochemie, verzorging en voeding is er nog geen materiaal beschikbaar en voor de toepassingsgebieden energie, informatie en communicatie ontbreken nog verscheidene minimale materiële vereisten. Het didactische materiaal, de beschikbare leermiddelen en de schooluitrusting worden niet efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.
Evaluatiepraktijk	De meeste eindtermen en leerplandoelen komen onvoldoende aan bod in de evaluatie, waardoor de evaluatie niet valide is. De evaluatie was vorig schooljaar gebaseerd op een spreekbeurt, taken en toetsen die niet representatief zijn voor de leerplandoelstellingen. De evaluatiecriteria en het aandeel van de evaluatie in het eindtotaal zijn niet transparant. Alle leerlingen behaalden een voldoende tot hoog cijfer. De rapportering geeft geen volledig en evenwichtig beeld van de componenten van het leerplan.
Leerbegeleiding	Het cursusmateriaal, dat slechts gedeeltelijk aansluit bij het leerplan, werd vorig schooljaar nauwelijks gebruikt. De aanbevelingen uit het leerplan die de kwaliteitsvolle realisatie van het leerplan bevorderen, krijgen onvoldoende aandacht. Dit schooljaar is er een nieuwe aanpak, maar deze resulteerde nog niet in een verscherpte aandacht voor leerondersteuning en -begeleiding.
Deskundigheidsbevordering	Vorig schooljaar was er onvoldoende overleg over organisatorische en inhoudelijke thema's in functie van het bereiken van de leerplandoelen en eindtermen. De school ondernam al initiatieven om de vastgestelde problemen weg te werken. Ondersteuning en nascholing, met het oog op een kwaliteitsvolle realisatie van de leerplandoelen, ontbreken echter.

3.1.1.4 Engels in de basisvorming in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplan 2010/025)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelen voor het vak Engels in de basisvorming van de tweede graad bso worden in voldoende mate aangeboden en ingeoeft. De onderwijsaanpak is hoofdzakelijk gericht op communicatief taalonderwijs overeenkomstig de verwachtingen van het leerplan. De evaluatie gaat in voldoende mate na of alle eindtermen bereikt worden. De leerlingresultaten zijn goed.

Onderwijsaanbod	Alle eindtermen en leerplandoelen worden voor de vier vaardigheden effectief aangeboden. De receptieve vaardigheden komen voldoende aan bod met aandacht voor variatie in tekstsoorten. De productieve vaardigheden worden frequent ingeoeft. Er zijn geen documenten die de planning van de leerplanrealisatie ondersteunen en een evenwichtige spreiding van de leerplandoelen in kaart brengen. De grammaticale en lexicale component wordt niet systematisch geïntegreerd in het vaardigheidsonderwijs. Er is wel voldoende aandacht voor gerichte verwerkingsopdrachten die, na het inslijpen en consolideren van de nieuwe woordenschat/grammatica, uitmonden in betekenisvolle taaltaken. Functioneel alledaags Engels wordt voldoende productief getraind en de gegeven opdrachten en teksten sluiten aan bij de realiteit en de leefwereld van de jongeren.
Evaluatiepraktijk	Alle eindtermen en leerplandoelen komen voldoende evenwichtig aan bod in de evaluatie. De examenopdrachten voor mondelinge interactie en schrijven zijn valide en representatief. Voor lezen en luisteren worden zowel in het dagelijks werk als in de examens relatief weinig vragen gesteld bij slechts één tekst waardoor het aantal punten per vraag hoog oploopt en de betrouwbaarheid van de toetsing niet gegarandeerd is. Vaardigheden worden ook tijdens het schooljaar geëvalueerd zodat leerlingen een beeld hebben van hun kunnen en van hun leerproces. Grammatica en woordenschat worden noch in de examens, noch in het dagelijks werk geëvalueerd in een situationele of communicatieve context. Vakgebonden attitudes, met name de bereidheid en durf om te communiceren en informatie uit te wisselen in de doeltaal, worden niet expliciet geëvalueerd
Leerbegeleiding	Het Engels wordt consequent gebruikt als instructietaal en vormt dus een permanente bron van luistertraining. De leerlingen worden voldoende gestimuleerd om zelf het Engels als voertaal te hanteren. Er is expliciete aandacht voor lees- en luisterstrategieën en voor spreekplannen. Voor de beoordeling van gespreksvaardigheid wordt een evaluatie-rooster gehanteerd. Voor de schriftelijke taalvaardigheid wordt nog geen evaluatie-rooster gebruikt dat operationele feedback mogelijk maakt. Leerlingen worden geremedieerd op vrijwillige basis en tekorten worden bijgestuurd via remediëringstaken. Voor leerlingen met dyslexie zijn er op schoolniveau ondersteunende maatregelen. Afspraken in de vakgroep over de toepassing van deze maatregelen ontbreken.

- Uitrusting** Er is een vaklokaal Engels uitgerust met gemakkelijk verplaatsbaar meubilair, woordenboeken, didactische posters en extra leesmateriaal. De leerkrachten streven ernaar ICT zoveel mogelijk aan te wenden in het onderwijsleerproces, maar de geringe toegankelijkheid tot internet of tot een pc- of multimedialokaal werkt hier belemmerend zodat er nog geen sprake is van ICT-integratie. Het elektronisch leerplatform wordt niet aangewend ter ondersteuning van het leerproces van de leerlingen.
- Deskundigheidsbevordering** Op lerarenniveau is er geringe aandacht voor professionalisering en voor uitwisseling van verworven inzichten. Er is geen inhoudelijk overleg rond de implementatie van de nieuwe leerplannen talen en de gevolgen hiervan voor de onderwijspraktijk, de evaluatie, de leerbegeleiding en de ICT-integratie.

3.1.1.5 Project algemene vakken in de basisvorming in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplan 2012/017)

Voldoet

De leerplanrealisatie project algemene vakken (pav) voldoet omdat in het onderwijsproces en de leerlingenevaluatie de verschillende doelstellingendomeinen (clusters) voldoende aan bod komen. De afstemming van het onderwijsproces op de algemene en specifieke leerplandoelen vertoont nog leraarafhankelijke kwaliteitsverschillen, maar evolueert positief. De afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelen voldoet nipt.

- Onderwijsaanbod** De aangeboden thema's hebben voldoende algemeen vormende waarde. De aansluiting van de geselecteerde leerinhouden en oefeningen bij de leerplanvisie vertoont leraarafhankelijke verschillen en is voor verbetering vatbaar (zie leerplan 2012-017, p. 2: functioneel, levensecht, maatschappelijke weerbaarheid). Er is wel een positieve evolutie merkbaar.

In de uitwerking van de thema's zijn de verschillende doelstellingendomeinen voldoende herkenbaar. Taal- en rekenvaardigheden zijn dominant aanwezig. De concrete invulling daarvan in functionele contexten staat nog niet in alle thema's op punt. De inhoud van de rekenvaardigheden stemt met de betrokken leerplandoelen overeen: regel van drie, percentberekening, oppervlakte- en volumeberekening, schaalberekening, lezen en interpreteren van schematische voorstellingen, e.d. De functionaliteit is niet altijd aanwezig. Luister- en spreekvaardigheden worden aangeleerd, maar minder uitgesproken in een interactieve en communicatieve context. Schrijfvaardigheden worden hier en daar nog te eng geïnterpreteerd als taal- en spellingoefeningen (invuloefeningen). Er zijn slechts enkele projecten of opdrachten, waarin de schrijfvaardigheden in functionele context ingebracht worden. Lees- en luistervaardigheden en taalschatverruiming zijn voldoende geïntegreerd in de bespreking van tekst- en beeldbronnen.

De realisatie van tijd- en ruimtebewustzijn zit vervat in de inhoudelijke uitwerking van de thema's en de bespreking van actualiteit (bijv. via krantenartikels, het zelf opstellen

van een krant, organisatie van een studiebezoek). Sommige oefeningen 'situeren in tijd' en atlasoefeningen missen functionele doelgerichtheid.

Dat leerlingen bij verschillende oefeningen of opdrachten gebruik kunnen maken van instructiekaarten of stappenplannen is positief (o.a. met toepassing van het OVUR-principe). Daarmee verwerven ze doelgericht organisatiebekwaamheid. Leren geld beheren is in enkele thema's geïntegreerd, maar focust nog niet optimaal op levensechte contexten en op de maatschappelijke redzaamheid van de leerlingen.

Oefeningen in de gedocumenteerde leerlingencursussen of themabundels brengen de leerlingen tot vaardigheden om informatie te verwerken. Enkele aanvullende opdrachten zelfstandig werk of groepswerk beogen informatieverwerving, -verwerking en presentatie. Het gebruik van multimedia en ICT is echter nog onvoldoende permanent in het onderwijsleerproces opgenomen om deze vaardigheden te integreren.

Uitrusting Sinds kort is er een vaklokaal met voldoende multimedia- en ICT-uitrusting. Niet alle lessen pav vinden er plaats. Er wordt uitgeweken naar de taalklassen, waar er multimedia en naslagwerken beschikbaar zijn, maar waar het gebruik van ICT niet geïntegreerd kan verlopen. In het algemeen wordt in de tweede graad nog niet optimaal gebruikgemaakt van multimedia en ICT met het oog op de krachtlijnen van pav: realiteitgebonden, levensechte, functionele en leerlinggerichte contexten die de weerbaarheid bevorderen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie bestaat uit dagelijks werk (gespreide evaluatie) en examens. Ze is nog veeleer een samenstelling van leraarafhankelijke benaderingen dan wel een samenhangend doelgericht geheel. Het dagelijks werk bestaat uit frequente toetsen en taken en enkele zoek-, verwerkings- en presentatieopdrachten. De samenstelling van de examens sluit aan bij de aard en inhoud van de toetsen en taken dagelijks werk. De verschillende doelstellingendomeinen komen in de evaluatie aan bod, maar dit gebeurt nog te vaak buiten functionele en probleemstellende contexten (bijv. taal- en rekenoefeningen, atlasoefeningen, ...). Enkele vragen aan de hand van tekst- of beeldbronnen, zoek- en presentatieopdrachten of opdrachten met aanlevering van ondersteunende informatie, zijn meer doelgericht.

De attitudebeoordeling blijft hoofdzakelijk beperkt tot de beoordeling van de leerhouding. Vakgebonden attitudes worden weinig doelgericht geëvalueerd.

De meeste leerlingen slagen voor pav. Gezien de evaluatie niet volledig representatief is, zijn de studieresultaten geen optimale weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen beheersen.

Leerbegeleiding	De leerbegeleiding is enerzijds georiënteerd op een passende leerhouding en op het memoriserend leren van kennis en vaardigheden. Anderzijds brengen de vele oefeningen en opdrachten en het gebruik van instructiekaarten en stappenplannen de leerlingen leerstrategieën bij. Het klasmanagement beoogt een ordelijk onderwijsleerproces, dat leraarafhankelijk overwegend centraal aangestuurd of meer interactief verloopt. Zelfstandig werk en evaluatiemomenten worden goed voorbereid. Er is steeds nabespreking. In geval van tegenvallende studieresultaten stellen de leraren zich beschikbaar op voor remediëring.
Onderwijsorganisatie	Om organisatorische redenen (wisselende lessenroosters omwille van de planning van de vaarbeurten) geven in beide leerjaren twee leraren pav in één lesgroep. Er zijn afspraken over de planning en uitwerking van de thema's en de aansluiting bij de leerplandoelen. In de praktijk is deze personeelsplanning niet bevorderend voor de samenhang in de leerplanrealisatie. Leraarafhankelijke benaderingen sluiten soms meer of minder aan bij de visie en doelstellingen van het leerplan.
Deskundigheidsbevordering	Sinds enkele jaren wordt de vakgroep pav aangestuurd en ondersteund door de pedagogische begeleiding. Dit heeft geleid tot meer doelgerichte planning en uitvoering van de leerplanrealisatie en tot meer materieel comfort in de leslokalen. Toch blijven leraargebonden accenten duidelijk merkbaar. Dit remt de ontwikkelingsdynamiek af. De aansluiting van het onderwijsproces en de leerlingenevaluatie op de visie en de doelstellingen van het leerplan is nog niet volledig en vertoont niet voor alle onderdelen de nodige samenhang.

3.1.1.6 Praktijk mechanica/lassen-constructie in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplan 2001/070)

Voldoet niet

Voor praktijk mechanica/lassen-constructie worden de leerplandoelstellingen betreffende spaanloze vormgeving, solderen, lassen, bewerken van PVC-buizen, pijpfitten en montage-demontage (samen meer dan 70 % van het leerplan) niet in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod	Het aanbod beperkte zich vorig schooljaar tot eenvoudige bankwerkoefeningen en er ging veel tijd naar het opkuisen en herinrichten van de werkplaats. De onderwijsaanpak was niet aangepast aan de verwachtingen zoals gesteld in de leerplandoelen. Dit schooljaar beschikken de leerlingen nog niet over de individuele beschermingsmiddelen, waardoor er tot nog toe enkel theorie en demonstraties aangeboden werden.
Uitrusting	Voor lassen en bankwerk beschikt men over de nodige infrastructuur, voor mechanica ontbreekt nog een guillotineschaar en voor PVC beschikt men niet over gereedschappen en materiaal.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie is niet valide door het beperkte en onvoldoende op het leerplan afgestemde aanbod. Het

examen voor praktijk dat gebaseerd is op het interpreteren van tekenaanzichten, is onvoldoende afgestemd op de fundamentele leerplandoelstellingen. De rapportering is niet transparant en ze is onvoldoende gebaseerd op de leerplandoelen. De school nam maatregelen om de vastgestelde tekorten weg te werken.

Leerbegeleiding Voor de leerplanrealisatie ondersteunend cursusmateriaal en/of een werkopdrachtenreeks ontbreken. De school zet het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting niet efficiënt in met het oog op leerondersteuning.

3.1.1.7 Praktijk Rijn- en binnenvaart en scheepvaart in het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart (leerplannen 2001/071 en 2002/050)

Voldoet

Voor praktijk Rijn- en binnenvaart en scheepvaart worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate, evenwichtig en met voldoende diepgang gerealiseerd.

Onderwijsaanbod De organisatie van de lesweek met een wisselend lessenrooster is functioneel voor het realiseren van de leerplandoelstellingen. Voor praktijk op het afgesloten oefenwater en de kade is het lesrendement niet optimaal omdat er geen doordacht planningsinstrument is, waarbij de leerlingen efficiënter en sneller individueel en/of in groep ingedeeld worden en beurtelings de voorgeschreven taken inoefenen. Momenteel gaat er veel instructietijd verloren door improvisatie en wachten op beschikbaar materiaal. De vaarbeurten op een werkelijk vaarwater en de meerdaagse reizen, waarbij de leerlingen beurtelings ingeschakeld worden in de diverse taken aan boord, bieden een belangrijke en onmisbare meerwaarde voor de opleiding. Voor scheepvaart sluit het aanbod voldoende aan bij het leerplan. Het vak biedt voldoende ondersteuning voor het praktisch vak Rijn- en binnenvaart.

Uitrusting De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelen. Ze zet het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelen. De haven en de uitrusting aan wal bieden voldoende mogelijkheden voor het inoefenen van een aantal basistechnieken. Aanvullend worden vele vaardigheden aangeleerd en ingeoeft onder begeleiding aan boord van de vaartuigen tijdens de een- en meerdaagse vaarbeurten.

Evaluatiepraktijk De praktijkopdrachten en de daaraan gekoppelde evaluatie kunnen nog beter (en overzichtelijker) uitgewerkt worden. De evaluatie van de technische vakken is valide en sluit in voldoende mate aan bij de te verwerven basisvaardigheden en -kennis. Met uitzondering van nautische technieken (deelvak navigatieapparatuur) in het tweede leerjaar, waarbij de helft van het aantal leerlingen een onvoldoende haalde, is het aantal tekorten beperkt. De rapportering geeft een globaal beeld van de componenten van het leerplan.

Leerbegeleiding Het cursusmateriaal en de werkopdrachten sluiten in voldoende mate aan bij het leerplan. Voor praktijk is er voldoende aandacht voor activerende werkvormen,

differentiatie, remediëring en het geven van feedback aangepast aan de noden van de leerling. Voor motoren maakt men geen gebruik van didactisch materiaal en projectiemogelijkheden.

3.1.1.8 Praktijk/stage nautische technieken, elektriciteit/elektronica, nautische technieken, scheepswerktuigkunde en zeemanschap in het tso, derde graad Maritieme technieken Dek (leerplannen 2001/100, 2001/101, 2001/099, 2001/103 en 2001/102)

Voldoet

De meeste leerplandoelen worden effectief, evenwichtig en met de nodige diepgang aangeboden en ze worden in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod Voor praktijk (op het afgesloten oefenwater en de kade) is het lesrendement niet optimaal door gebrek aan een doordacht planningsinstrument, waarbij de leerlingen efficiënter en sneller individueel en/of in groep ingedeeld worden en beurtelings de voorgeschreven taken inoefenen. Momenteel gaat er veel instructietijd verloren door improvisatie en wachten op beschikbaar materiaal. In het tweede leerjaar worden sommige praktijklessen georganiseerd in een gewoon klaslokaal. De buitenschoolse simulatieoefeningen, de vaarbeurten op een werkelijk vaarwater en de stages, waarbij de leerlingen beurtelings ingeschakeld worden in de diverse taken aan boord, bieden een belangrijke meerwaarde voor de opleiding, hoewel uit sommige stageverslagen blijkt dat de inzetbaarheid soms beperkt blijft tot weinig motiverende activiteiten (schilderen, observeren en kuisen). Het aanbod binnen de technische vakken is representatief voor de leerplaninhouden. Voor Nautische technieken (deelvakken zee- en weerkunde en Global Maritime Distress and Safety System (GMDSS) werden vorig schooljaar de leerplandoelstellingen kwaliteitsvol gerealiseerd, maar wordt er momenteel onvoldoende leerplangericht gewerkt.

Uitrusting De school beschikt over de belangrijkste leermiddelen of maakt gebruik van mogelijkheden buiten de school (vaarbeurten, simulatie) voor de realisatie van de leerdoelen. Voor de meeste vakken zet de school het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelen.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is voldoende valide voor de leerplandoelstellingen. De leerplandoelen komen voldoende aan bod in de evaluatie. Met uitzondering van het vak zeevaartkunde in het tweede leerjaar, waarbij een derde van het aantal leerlingen een onvoldoende had, is het aantal tekorten beperkt. De rapportering geeft een globaal beeld, maar ze is niet transparant i.v.m. niet bereikte leerdoelen of remediëring.

Leerbegeleiding Sommige theorie- en praktijklessen worden georganiseerd in een lokaal zonder de minimale materiële vereisten waardoor deze lessen erg theoretisch en weinig motiverend verlopen. In andere lessen wordt dan wel gebruik gemaakt van afwisselende werkvormen en de beschikbare

projectiemogelijkheden. Het aanbod Nautische technieken (zee- en weerkunde en GMDSS) is sterk leerboekgestuurd, hoewel de school over motiverend lesmateriaal en leermiddelen beschikt. In sommige lessen wordt er zelfs door de leerlingen beurtelings voorgelezen gedurende het grootste deel van de les. Voor Nautische technieken (deelvak navigatieapparatuur) ligt de nadruk soms sterk op wiskundige bewijsvoering, waarbij weinig actieve en functionele betrokkenheid van de leerlingen mogelijk is.

3.1.1.9 Mechanica en koeltechniek in het tso, derde graad Maritieme technieken Motoren (leerplannen 2001/106 en 2001/108)

Voldoet

De leerplandoelen worden volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate geëvalueerd.

Onderwijsaanbod	De klasorganisatie is functioneel voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Naast de theoretische lessen is er ook voldoende aandacht voor oefeningen en toepassingen.
Uitrusting	De school beschikt over voldoende leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelen. ICT-mogelijkheden worden gepast aangewend en het beschikbare didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelen.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie is valide voor de leerplandoelstellingen. De globale rapportering geeft geen evenwichtig beeld van de componenten van het leerplan en fungeert niet als indicatie voor remediëring.
Leerbegeleiding	Het cursusmateriaal sluit in voldoende mate aan bij het leerplan. Het klasmanagement voldoet en er is afwisseling in werkvormen. Er is voldoende aandacht voor remediëring en het geven van feedback aangepast aan de noden van de leerlingen tijdens de lessen.

3.1.1.10 Praktijk/stage scheepswerktuigkunde en scheepswerktuigkunde (elektriciteit/elektronica en elektromechanica) in het tso, derde graad Maritieme technieken Motoren (leerplannen 2002/299, 2001/105 en 2001/107)

Voldoet niet

Voor praktijk/stage scheepswerktuigkunde, scheepswerktuigkunde elektriciteit/elektronica en elektromechanica worden de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod	Voor praktijk/stage werden vorig schooljaar de leerplandoelstellingen betreffende de schaafmachine, freesmachine, warmtewisselaars, oliebranders, koelinstallaties, automatisering, corrosie, materiaaltechnologie, veiligheidsmanagement en elektrotechniek niet gerealiseerd. De betrokken leerinhouden werden niet aangeboden. Dit schooljaar ligt de nadruk voor praktijk sterker op fundamentele montage- en demontage-oefeningen. Het evenwichtig en met de nodige diepgang aanbieden en realiseren van alle leerplandoelstellingen blijft echter een belangrijk aandachtspunt. De studierichting (met klassen van twee tot drie leerlingen) blijft kampen met een geringe aantrekkingskracht. De groepering van het gering aantal

leerlingen van het eerste en het tweede leerjaar voor praktijk vormt echter geen belemmering voor de leerplanrealisatie. De stage-activiteiten zijn leerlingafhankelijk in meer of mindere mate representatief voor de leerplandoelstellingen.

Voor scheepswerktuigkunde/elektriciteit/elektronica is het labo niet operationeel. De algemene leerplandoelstellingen betreffende praktische toepassingen worden dan ook niet gerealiseerd. Het autonoom en zelfstandig functioneren als scheepswerktuigkundige komt onvoldoende aan bod. De algemene doelstelling m.b.t. het gebruiken, testen en onderhouden van elektrische en elektronische controle-uitrusting met inbegrip van foutdiagnose wordt niet gerealiseerd.

Voor scheepswerktuigkunde/elektromechanica, deelvak werkmethode en technologie wordt in het eerste en tweede leerjaar gedurende vier lesuren per week uitsluitend theorie onderwezen, hoewel de meeste leerplandoelstellingen labo- of praktijkgericht zijn. De doelstellingen m.b.t. controlesystemen onderhouden en repareren, controles uitvoeren, dieselmotoren en voortstuwingsinstallaties bedienen en onderhouden, communicatiesystemen gebruiken, onderhouds- en reparatieprocedures organiseren en uitvoeren, defecten detecteren en oplossen en veiligheidsmanagement worden in onvoldoende mate gerealiseerd.

Uitrusting Voor praktijk/stage en elektriciteit/elektronica beschikt men niet voor alle componenten over de minimale infrastructuur of is deze niet functioneel of operationeel. Voor werkmethode en technologie maakt men geen gebruik van de beschikbare infrastructuur

Evaluatiepraktijk De evaluatie was vorig schooljaar voor praktijk, elektriciteit/elektronica en werkmethode en technologie niet valide. De leerplandoelstellingen vormden voor deze vakken in onvoldoende mate de basis voor de evaluatie. Met uitzondering van het deelvak stabiliteit in het eerste leerjaar, waarbij beide leerlingen een onvoldoende hadden, is het aantal tekorten beperkt. De rapportering geeft geen evenwichtig en volledig beeld van de componenten van het leerplan en ze functioneert niet als indicatie voor remediëring. De verslaggeving van de geïntegreerde proef bestaat uit een theoretische beschrijving (kopieerwerk) van een turbocompressor, zonder enige verwijzing naar de opdracht of het eigen werk. Deze proef voldoet niet aan de eisen van een geïntegreerde en op het essentiële van de studierichting afgestemde opdracht.

Leerbegeleiding De begeleiding verloopt dit schooljaar individueel, taakgericht, gemoedelijk en respectvol. Er is momenteel aandacht voor remediëring en het geven van feedback aangepast aan de noden van de leerlingen. De uitwerking van een op het leerplan afgestemde werkopdrachtenreeks (voor praktijk) en een labo-opdrachtenreeks (voor

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op:

Onderzochte voorwaarde	Verwijzing regelgeving	JA/NEEN
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs?	CS - Art. 15,5°	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht?	CS Art.15,7°	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt?	CS Art. 15,9° en decreet CLB Art.39 en 40	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op:

Onderzochte regelgeving	Verwijzing regelgeving	JA/NEEN
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen?	CS Art. 111 en 112	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen		ja
• bepalingen i.v.m. het recht op onderwijs aan huis		ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen		ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen		ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat		ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	CS Art. 110/1 t.e.m. 110/27	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht?	CS Art.15,7°	ja
Informeert de school ouders en leerlingen (en personeel) over het centrum waarmee ze samenwerkt?	CS Art. 15,9° en decreet CLB Art.39 en 40	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure?	CS Art. 115, 4	ja
Respekteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen?	CS Art.254,§1, 256, §1,1° én besluit 19/7/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs voor het gewoon onderwijs (Art.5)	neen
Verloopt het afleveren van attesten van	CS Art. 115, tweede en	niet van

verworven bekwaamheid correct?	derde al. 252 §1b en 252,§2	toepassing
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct?	CS Art. 115, tweede en derde al. 252 §1b en 252,§2	niet van toepassing
Respecteert de instelling het minimumlessenrooster?	CS Art. 148-157 en besluit 19/7/2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Materieel beheer

4.1.1 Uitrusting

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

Het materieel comfort is voor verschillende vakken ontoereikend. Het materieel beleid en de interne kwaliteitszorg om deze situatie te verhelpen scoren zwak. Op langere termijn moet een nieuwbouwproject verbetering brengen. Voor een aantal vakken en opleidingen werden inspanningen geleverd na de vorige doorlichting. Sinds kort is men o.a. voor sommige algemene vakken overgestapt van les- naar vaklokalen. In deze vakken beantwoorden de uitrusting en leermiddelen aan de minimale materiële vereisten in de leerplannen (bijv. aardrijkskunde, taalvakken, geschiedenis en pav). De school heeft ook acties ondernomen voor meer multimedia- en ICT-uitrusting. De toegankelijkheid en het didactische gebruik ervan staan nog niet op punt.

Voor verschillende vakken van de basisvorming en in bepaalde werkplaatsen blijft de infrastructuur en uitrusting onvoldoende. Voor lichamelijke opvoeding is de toestand slechter dan op het moment van de opvolging van vorige doorlichting. De nabijgelegen sporthal van Kallo wordt niet meer gebruikt. De kapel waar vroeger de toestellen voor gymnastiek opgesteld stonden, werd eind vorig schooljaar buiten gebruik gesteld. Op dit moment beschikt men enkel nog over een loods, die niet verwarmd kan worden en met lekkend dak en gaten waar ongedierte door komt. Bovendien kan men hier door gebrek aan infrastructuur verschillende onderdelen van het leerplan niet aanbieden. De vloer van deze loods en het voetbalveld vertonen sterke oneffenheden die aanleiding geven tot struikel- en valgevaar waardoor deze beide locaties in deze toestand onveilig zijn voor sportactiviteiten. In de eerste graad kan de school geen gebruik maken van zweminfrastructuur voor het onderdeel 'zwemmen' in lichamelijke opvoeding en 'overlevingszwemmen' in praktijk Rijn- en binnenvaart (beroepsvoorbereidend leerjaar Metaal - Rijn- en binnenvaart).

Voor plastische en muzikale opvoeding ontbreken eveneens voldoende uitgeruste vaklokalen met de minimaal verplichte leermiddelen.

Voor een aantal technische en praktische vakken werd vastgesteld dat de beschikbare infrastructuur en leermiddelen niet gebruikt worden. Voor labo en praktijk (in de tweede en

derde graad Maritieme technieken, motoren) is er heel wat materiaal en gereedschap verwaarloosd, defect of verloren gegaan.

Inbreuken tegen de regelgeving

Het niet kunnen beschikken over de minimale materiële leerplanvereisten voor de vakken lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding en het onderdeel 'overlevingszwemmen' in praktijk Rijn- en binnenvaart (beroepsvoorbereidend leerjaar Metaal - Rijn- en binnenvaart):

- lichamelijke opvoeding in alle structuuronderdelen van de school (leerplannen 2003/003, 2003/008, 2004/005, 2004/013, 2004/040, 2004/094, 2007/051);
- muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom en het beroepsvoorbereidend leerjaar (leerplannen 2003/002, 2006/010);
- plastische opvoeding in de eerste graad A-stroom en het beroepsvoorbereidend leerjaar (leerplannen 2003/060, 2003/063);
- praktijk Rijn- en binnenvaart in het beroepsvoorbereidend leerjaar Metaal - Rijn- en binnenvaart (leerplan 2001/008 - onderdeel overlevingszwemmen).

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
ondersteuning

Motivering

In haar pedagogisch project engageert de school zich om voor haar leerlingen een krachtige leeromgeving te creëren met aandacht voor waarden en normen zoals respect, verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid. De acties en de uitvoering van de leerbegeleiding sporen met deze optiek en zijn sterk organisatorisch met nadruk op tucht, discipline en stiptheid. Door het geheel van de tuchtprocedures vervaagt soms de centrale plaats van de leerling in de leerbegeleiding.

Op beleidsniveau wordt gewerkt vanuit een preventieve en remediërende visie op leerbegeleiding. Deze visie werd ook geëxpliciteerd in een beleidstekst. Vooral het preventieve luik is hierin niet volledig uitgewerkt en ook nog niet doorgedrongen tot op het klasniveau. De acties in het kader van leerbegeleiding worden mee aangestuurd door de GOK-werking waarin 'Taalvaardigheidsonderwijs' en 'Omgaan met diversiteit' als thema's zijn opgenomen.

De school hanteert taalvaardigheidstoetsen om specifieke noden van leerlingen op te sporen. Aan deze resultaten zijn nog geen preventieve of curatieve acties verbonden. In het kader van de GOK-werking worden het komende schooljaar wel remediëringstrajecten voor taalzwakke leerlingen gepland. Voor leerlingen met een geattesteerde leerstoornis worden op schoolniveau begeleidingsplannen opgesteld waarin de stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen (sticordi-maatregelen) vermeld staan. Deze begeleidingsplannen zijn identiek voor alle betrokken leerlingen, maar worden in de uitvoering geïndividualiseerd.

Op schoolniveau wordt een uurtje leren leren ingeroosterd in het eerste leerjaar A om de preventieve leerbegeleiding te ondersteunen. De school heeft in de eerste graad ook aandacht voor het leren plannen in de examenperiode: aan de hand van een geïndividualiseerde examenplanning en leerstoffiches kunnen leerlingen hun leeractiviteiten op maat plannen.

Leraarafhankelijk is er op uitvoeringsniveau aandacht voor leerbegeleiding met betrekking tot het vak. Het expliciteren van leerstrategieën en de aandacht voor probleemoplossend leren is voor verbetering vatbaar. Hoewel de klasgrootte een individuele begeleiding doorgaans mogelijk maakt, is binnenklasdifferentiatie nog een veeleer sporadisch toegepaste werkvorm. Voor de doorgelichte vakken geldt dat leraargestuurde werkvormen de toon aangeven. Leerkrachten hebben oog voor remediëring en voor het geven van feedback en stellen aan leerlingen doorgaans heldere eisen in een positief werkklimaat.

De evaluatiegegevens resulteren in een opstart van begeleidingsacties onder de vorm van remediëringstaken. Ouders worden op de hoogte gebracht via het rapport en de opvolging gebeurt door de begeleidende klassenraad. Gerelateerd aan de soms zwakke validiteit van de evaluatie op vakniveau wordt de doelgerichtheid en de doeltreffendheid van deze remediëringstaken in vraag gesteld.

Sinds enkele jaren maakt de school gebruik van een elektronisch leerlingvolgsysteem. Hierin worden alle interventies in het kader van de leerlingenbegeleiding genoteerd. Het resultaat van remediëringsinitiatieven en de mate waarin verdere acties zich al dan niet opdringen, worden echter niet systematisch opgenomen in het leerlingenvolgsysteem.

De school brengt het effect van de begeleidingsacties nog niet in kaart. Een analyse op basis van objectieve (cijfer)gegevens – bijvoorbeeld onderzoek naar de evolutie van de rapportcijfers van leerlingen met remediëringstaken – is er niet.

De schoolleiding zorgde de voorbije twee schooljaren voor duidelijke afspraken met het lerarenteam over de acties in het kader van leerbegeleiding. Op het vlak van professionalisering van leraren neemt de school beperkte initiatieven: informatie over leerstoornissen en tips voor het evalueren van leerlingen met leerstoornissen worden verspreid en het externe nascholingsaanbod wordt kenbaar gemaakt. Uit de doorgelichte vakken blijkt echter een nood aan het verwerven van inzichten rond leerbegeleiding die doordringen tot op het niveau van de concrete onderwijspraktijk.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
ondersteuning

Motivering

De school heeft geen uitgeschreven visie op leerlingenevaluatie. Er zijn wel duidelijke richtlijnen over het evaluatiesysteem en uitgeschreven procedures voor de organisatorische toepassing ervan. De school opteert voor een systeem van dagelijks werk (gespreide evaluatie) en examens. Ze past dit consequent toe voor alle vakken. Daarmee worden de aanbevelingen voor evaluatie in de leerplannen niet voor alle vakken gevolgd. Er zijn richtlijnen voor de minimumfrequentie van de evaluatiemomenten dagelijks werk per rapportenperiode. De puntenverhouding tussen dagelijks werk en examens is bepaald met differentiatie tussen enerzijds de eerste graad en anderzijds de tweede en derde graad. Ondanks het verschillende studieprofiel is er geen differentiatie tussen de onderwijsvormen. De school informeert de leerlingen en de ouders duidelijk over het evaluatiesysteem in het schoolreglement.

Voor de inhoudelijke invulling van de evaluatie biedt de school weinig doelgerichte richtlijnen. Ze stelt de vakgroepen en de leraren daarvoor verantwoordelijk. In de praktijk

leidt dit tot duidelijk herkenbare leraarafhankelijke kwaliteitsverschillen. Weinig vakgroepen beraden zich met voldoende diepgang over de representativiteit en de validiteit van de evaluatie met de leerplandoelstellingen als referentiekader. Daardoor is in verschillende vakken de doelgerichtheid van de evaluatie ondermaats (zie rubriek 3.1.1, leerplanrealisatie). In enkele vakken van het specifiek gedeelte, waar ook externe referentiekaders gelden, sluit de evaluatie beter bij de leerplandoelstellingen aan, behalve in de studierichting tso Maritieme technieken motoren. Daar ontbreekt ook het geïntegreerd karakter van de geïntegreerde proef.

Naast de evaluatie van leerprestaties beoordeelt de school de leerhouding van de leerlingen op basis van enkele algemene criteria. Vakattitudes zijn daarin niet opgenomen. De school stelt terecht dat de beoordeling van de leerhouding los staat van deze van de leerprestaties, maar in de rapportering en de commentaren bij zwakke studieresultaten, wordt bijna uitsluitend naar de leerhouding verwezen.

Dat de evaluatie een remediërende rol vervult, is positief. Er worden veel remediëringstaken gegeven of andere remediëringsacties ondernomen naar aanleiding van zwakke studieresultaten. Het rendement van de remediëring moet echter in vraag gesteld worden (zie rubriek 4.2.1, leerbegeleiding).

De doeltreffendheid van de evaluatie wordt niet systematisch opgevolgd. Het evaluatiesysteem is niet voor alle vakken of onderdelen daarvan volledig afgestemd op de aard en inhoud van de leerplandoelen. Daardoor worden sommige leerplandoelen onvoldoende of niet op een doelgerichte manier geëvalueerd. In de loop van het schooljaar wordt veel tijd besteed aan evaluatie. In vele vakken wordt frequent getoetst. Het aantal halve dagen dat ingenomen wordt door examens en bespreking van de resultaten, overschrijdt niet het wettelijk toegelaten aantal van 60, maar ligt wel om en bij de 50-55. Gegeven de veelal zwakke validiteit van de evaluatie, moet in het kader van het optimaal gebruik van de lestijd het rendement van de evaluatietijd in verhouding tot de instructietijd in vraag gesteld worden.

De school heeft tot nog toe weinig of geen initiatieven genomen om de deskundigheid betreffende leerlingenevaluatie bij de leraren te bevorderen. De situationele screening van de evaluatie door de directie en de aansturing om de evaluatie te evalueren in de vakgroepen hebben tot nog toe weinig resultaat opgeleverd. Daarbij hanteert men nog onvoldoende de leerplandoelen en aanbevelingen in het leerplan als bepalend referentiekader. Er zijn in de school ook weinig stimulansen tot alternatieve evaluatievormen die beter bij de leerplandoelen aansluiten.

In de delibererende klassenraden hanteert de school criteria voor de cesuur tussen A-attest, C-attest of mogelijkheid tot bespreking. Er zijn geen uitgeschreven criteria voor eventuele B-attesten met clausulering. Het aantal vakken 'niet geslaagd', relevante contextgegevens en de evolutie van de studieresultaten zijn doorslaggevend. Volgens het schoolreglement zijn er conform de regelgeving enkel uitgestelde beslissingen in uitzonderlijke en individuele gevallen. In de praktijk wordt dit principe voornamelijk in de uitgangsjaren niet optimaal gerespecteerd. Opvallend is het aantal vakantietaken. De motivering voor het opleggen van een vakantietaak staat correct beschreven in het schoolreglement, maar het hoge aantal doet vragen rijzen bij de toepassing ervan. In de praktijk worden bijna systematisch vakantietaken verbonden aan een onvoldoende voor het betrokken vak, soms ook wanneer het vak in het volgende leerjaar niet meer aangeboden wordt.

De school verzamelt gegevens over de studieresultaten, attestering, doorstroming en tewerkstelling van de leerlingen, maar analyseert deze niet om de evaluatiepraktijk te evalueren en waar nodig bij te sturen. Dit gebeurt enkel situationeel in geval van opvallende studieresultaten. In de vakgroepen worden de studieresultaten van de leerlingen evenmin geanalyseerd in het teken van zelfevaluatie.

4.3.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
ondersteuning

Motivering

De school rapporteert voldoende frequent over de studieresultaten van de leerlingen via de schoolagenda en de rapporten dagelijks werk en examens. De rapporten worden digitaal opgemaakt. Ze bevatten een cijferscore per vak en een cijferscore voor leerhouding; alle vakken staan op een gelijk aantal punten. Er wordt niet verwezen naar gemiddelde, mediaan of klasprofiel. In het schoolreglement worden leerlingen en ouders voldoende geïnformeerd over de manier van rapporteren over de studieresultaten en de leerhouding.

Op de rapporten is in ruimte voorzien voor vakcommentaren en algemene commentaren. Die worden bijna altijd ingevuld, maar de informatiewaarde is gering. Het zijn hoofdzakelijk vaststellende commentaren over inzet, leerhouding en/of gedrag. Dat daarbij ook positieve en aanmoedigende commentaren vermeld staan is positief. In de rapportcommentaren ontbreekt echter diagnostische vakinhoudelijke informatie. Er is zelden een concrete omschrijving van de aard en inhoud van de tekorten met een link naar de inhoud van de remediëring.

De school bouwt de deliberatie op vanuit de begeleidende klassenraden per rapportenperiode. Daarvan zijn notulen van de begeleidende klassenraden met in de laatste klassenraad voor de deliberatie een advies voor de eindbeslissing. De school maakt geen notulen op van de delibererende klassenraad met vermelding en motivering van de eindbeslissing. Dit is een inbreuk tegen de regelgeving. Er is alleen een formulier met rapportering van de eindbeslissing voor de ouders. De motivering van B- en C-attesten en adviezen is te eenzijdig georiënteerd op een retrospectieve blik op de negatieve studieresultaten en ontwikkeling van de leerling. De prospectieve en oriënterende functie van de delibererende klassenraad is in de formulering van de motiveringen onderbelicht. De motivering van de B- en C-attesten en de formulering van de clausulering en adviezen onderbouwen onvoldoende de loopbaanoriëntering van de leerling.

Inbreuken tegen de regelgeving

Het niet registreren van de eindbeslissing van de delibererende klassenraad en de motivering in 'notulen van de delibererende klassenraad' en de ontoereikende motivering van de B- en C-attesten (BVR 17-12-2010 houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs, deel IV, titel 2, hfst. 2, art. 254, § 1 - BVR betreffende de organisatie betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs (19-07-2002), hfst. II, afdeling 3, art. 5, § 6 en 8).

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Na een periode van directiewissels vertoont het schoolbeleid momenteel meer stabiliteit. Er is een organogram met een uitgetekende structuur voor de pedagogische, de administratieve en de logistieke verantwoordelijkheden. De directeur delegeert bevoegdheden naar de pedagogisch directeur en enkele coördinatoren. Deze functies worden hoofdzakelijk ingevuld met BPT-uren en uren die geen lessen zijn. De besteding van deze uren wordt in de bevoegde organen besproken. De taakinvulling van de directieleden en de coördinatoren is voldoende duidelijk. Enkel de deeltijdse functie en taakinvulling van de technisch adviseur staan niet op punt. Het organogram en de taakverdeling dragen bij tot structuur in de beleidsvoering. De slagkracht en het draagvlak

van het beleid worden echter hier en daar nog afgeremd door de onstabiele voorgeschiedenis van het schoolbeleid en het daaraan verbonden gebrek aan gelijkgerichte visie, doelgerichte aansturing en samenwerking.

De school heeft een algemene visietekst ontwikkeld op basis van een sterkte-zwakke analyse. Daarin staan de missie, de visie en de algemene doelstellingen van de school geformuleerd. De visietekst is tot nog toe slechts voor enkele onderliggende onderwijskundige processen doelgericht vertaald (bijv. voor de GOK-werking, het planmatig nastreven van de VOET). Daarnaast hanteert de school een kwaliteitshandboek, waarin vooral organisatorische krachtlijnen en procedures uitgeschreven staan (gekoppeld aan het ISO-kwaliteitssysteem). De samenhang tussen enerzijds beleidsvoering volgens procedures en anderzijds beleidsvoering op grond van inhoudelijke, pedagogische visie staat nog niet op punt. Enerzijds brengen de procedures structuur in de schoolwerking. Anderzijds zijn onderliggende pedagogische visie en krachtlijnen te zwak uitgewerkt, waardoor de inhoudelijke kwaliteit en doeltreffendheid van deze processen tekorten vertonen (bijv. beschikbaarheid en gebruik van uitrusting en leermiddelen, leerplanrealisatie, leerlingenevaluatie, ...).

In de school leeft nog geen cultuur van vernieuwing en ontwikkelingsdynamiek. Vele impulsen zijn decretaal opgelegd of komen van buiten de school: bijv. nieuwe leerplannen, gelijke onderwijskansenbeleid, VOET, impulsen van de maritieme sector, de scholengemeenschap of de pedagogische begeleiding, ...). Het beleid staat open voor deze impulsen, maar het ontbreekt dikwijls aan het nodige draagvlak en een doeltreffende strategie voor de implementatie.

Zo heeft de school haar visie op het talenbeleid uitgeschreven, algemene doelstellingen geformuleerd en acties opgezet op basis van een beginsituatieanalyse. Deze acties hebben vooral als doel leerkrachten te sensibiliseren voor toegankelijk taalgebruik en leerlingen te ondersteunen op het vlak van vakjargon. Door het vrijblijvende karakter hebben deze initiatieven echter een beperkt bereik en dragen ze niet bij tot een schoolbrede gedragenheid van het talenbeleid. Op leerkrachtenniveau staat het taalgerichte vakonderwijs nog aan het begin van een ontwikkelingsproces.

De aanwezigheid van medeverantwoordelijken, vakgroepen, advies- en overlegorganen laat een participatieve besluitvorming toe. De stuurgroep, het basisoverlegcomité en de schoolraad vervullen hun rol in het advies en het overleg bij de besluitvorming. De inbreng van de vakgroepen wordt mogelijk gemaakt door de vertegenwoordiging van de vakgroepvoorzitters in de stuurgroep. De enquêtes welbevinden leveren input voor (verbeter)acties in de schoolorganisatie en -werking. De leerlingenraad wordt bij enkele agendapunten in de stuurgroep en de schoolraad inhoudelijk betrokken. Het draagvlak en de slagkracht van de leerlingenraad zijn niet groot. Leerlingen en leden van de leerlingenraad zijn niet zo tevreden over de respons en de realisaties.

De kwaliteit van de participatieve besluitvorming evolueert positief, maar wordt soms afgeremd door verschillen in visie en ontwikkelingsdynamiek. De communicatie over beleidspunten verloopt via verschillende kanalen. De doeltreffendheid van de communicatie is voor verbetering vatbaar, enerzijds omdat de onderlinge afstemming van de communicatiekanalen niet optimaal verloopt, anderzijds omdat nog niet alle betrokkenen voldoende vertrouwd zijn met het elektronische platform.

Verbonden aan haar verplichtingen ten aanzien van de maritieme sector, hanteert de school een ISO-kwaliteitssysteem voor de aansturing en opvolging van de meeste onderdelen van de schoolorganisatie. De procedures staan uitgeschreven in een kwaliteitshandboek. De uitvoering van het systeem wordt gecoördineerd door een ISO-kwaliteitscoördinator en geëvalueerd door een ISO-auditor. De procedures sturen een gestructureerd verloop van de schoolorganisatie en schoolwerking aan.

De evaluatie van de onderwijskwaliteit op inhoudelijk vlak verloopt weinig systematisch. De school verzamelt wel allerlei relevante gegevens, maar analyseert die nog niet doelgericht in het teken van zelfevaluatie. Er zijn wel enkele aanzetten, maar deze zijn nog te fragmentarisch en situationeel. Door het ontbreken van duidelijke doelstellingen voor vele onderwijskundige processen, is de situationele zelfevaluatie op pedagogisch inhoudelijk vlak weinig doeltreffend. Ze is veeleer gestoeld op perceptie en op een zelfbeeld van onderwijskwaliteit. Dat de school het welbevinden van de personeelsleden, de leerlingen en recentelijk ook de ouders ondervraagt en analyseert is positief. De analyse van de gegevens leidt tot verbeteracties.

Op het niveau van de vakgroepen en de leraren is er nog geen cultuur van zelfevaluatie op grond van leerplanstudie en toetsing van de leerlingresultaten en -motivatie aan het eigen didactisch handelen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed ?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Zorg voor procedures in de schoolwerking.
- De aandacht voor een gestructureerd leer- en leefklimaat.
- De relatie tussen personeelsleden en leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De structurele aanpak van het beleid.
- De groeiende aandacht voor visieontwikkeling.
- Het onderzoeken en opvolgen van het welbevinden van de leerlingen, het personeel en de ouders.

6.2 Wat kan de school verbeteren ?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid van het onderwijsproces.
- Het materieel comfort voor de leerplanrealisatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De organisatie en inhoudelijke diepgang van de vakgroepwerking.
- De professionalisering en ontwikkelingsdynamiek.
- Het optimaal gebruik van de lestijd (jaarplanning, rendement lesverloop, verhouding evaluatietijd-instructietijd).
- De leerbegeleiding (leren leren, doelgerichtheid en doeltreffendheid van de remediëring).
- De afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen.
- De informatiewaarde van de commentaren bij de rapportering.

Wat betreft het algemeen beleid

- De pedagogisch-didactische onderbouwing van onderwijskundige processen.
- Kwaliteitszorg op inhoudelijk vlak.

6.3 Wat moet de school verbeteren ?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie Frans, geschiedenis en techniek in de basisvorming van het eerste leerjaar A en het tweede leerjaar van de eerste graad, basisoptie Maritieme technieken.
- De leerplanrealisatie PV mechanica/lassen-constructie in het specifiek gedeelte van het bso, tweede graad Rijn- en binnenvaart.
- De leerplanrealisatie Engels en geschiedenis in de basisvorming van het tso, derde graad Maritieme technieken Dek.
- De leerplanrealisatie Engels en geschiedenis in de basisvorming van het tso, derde graad Maritieme technieken Motoren
- De leerplanrealisatie praktijk/stage scheepswerktuigkunde en TV scheepswerktuigkunde (elektriciteit/elektronica en elektromechanica) in het specifiek gedeelte van het tso, derde graad Maritieme technieken Motoren.

Wat betreft de regelgeving

- De uitrusting en leermiddelen conform de minimale materiële leerplanvereisten in de vakken lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding en plastische opvoeding en in praktijk Rijn- en binnenvaart (beroepsvoorbereidend leerjaar, Metaal - Rijn- en binnenvaart).
- De opmaak van notulen van de delibererende klassenraden en de motivering van B- en C-attesten.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies m.b.t. erkenningsvoorwaarde voldoen aan de onderwijsdoelstellingen

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	X	
Graad 1 Maritieme technieken	X	
Graad 2 BSO Rijn- en binnenvaart		X
Graad 3 TSO Maritieme technieken Dek	X	
Graad 3 TSO Maritieme technieken Motoren	X	X

Het bestuur van de instelling moet vanaf 21-09-2015 kunnen aantonen dat de structuuronderdelen met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geredigeerd.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het niet beantwoorden van de infrastructuur, de uitrusting en de leermiddelen aan de minimale materiële leerplanvereisten voor de vakken lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding en praktijk Rijn- en binnenvaart

(beroepsvoorbereidend leerjaar Metaal - Rijn- en binnenvaart).

Het bestuur van de instelling moet vanaf 21-09-2015 kunnen aantonen dat de structuuronderdelen met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

het niet registreren van de eindbeslissingen van de delibererende klassenraden in notulen en het onvoldoende motiveren van B- en C-attesten.

We voeren daarom na drie schooljaren opnieuw een controle uit om deze inbreuken op te volgen. De controle vindt plaats vanaf 21-09-2015.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marc D'hoop

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: